Dinsdag 12 December 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4383

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Grootste luchtaanval op Frankfurts Rangeerterreinen.

Hagenau in Geallieerde handen.

Duizenden Japanners op Leyte uitgeroeid.

Zegevierende opmars der Chinezen duurt voort.

DE STRIJD IN WEST-EUROPA.

Als volgt luidt het communiqué van hedenmorgen uit Eisenhowers Hoofdkwartier:

„De Geallieerde strijdkrachten rukken op naar de Roer ten Zuid-Oosten van Jülich en vochten van huis tot huis in Pier. Elementen, welke 1800 meter voortrukten beoosten Luchterberg, bereikten Merken. In het gebied ten Oosten en Zuid-Oosten van Langerwehe werden de dorpen Echtz, Oberschlich en Merode van den vijand gezuiverd. De gevechten duren voort in Gey en wij hebben Strass genomen. Troepenconcentraties in het beboste land ten Zuiden van Düren werden aangevallen door jagerbommenwerpers, die de grondstrijdkrachten steunden. Andere jagerbommenwerpers troffen bruggen te Nideggen en ten Zuid-Westen van Düren; zij bestookten kanonstellingen en sterktepunten te Erkelenz, Boslar, Schophoven, Stockheim, Wilerswist en Euskirchen. Talloze plaatselijke tegenaanvallen op onze bruggenhoofden over de Saar werden afgeslagen in het gebied van Dillingen en Saarlautern. De opruimingsverrichtingen duren voort in Sarreguemines en onze strijdkrachten ten Oosten van de stad hebben Bliesbrucken bereikt. Ten Zuid-Oosten van Sarreguemines zijn wij binnen anderhalve kilometer van Rimlingen.

Scherpschutters worden opgeruimd in Hagenau dat in onze handen is. In gecoördineerde aanvallen voorbij de stad hebben wij Walbourg bereikt ten Noorden ervan en zitten wij in de buitenwijken van Soufflenheim ten Oosten ervan. Verdere voortgang werd gemaakt in de Vogezen en in de omgeving van Thann om het vijandelijk gebied beoosten de Rijn te reduceren.

De vijandelijke spoorwegverbindingen in het Oosten van Nederland en het Westen van Duitsland werden gisteren wederom aangevallen door jagerbommenwerpers, die over de Nederlandse grens in Oostelijke richting vlogen tot Osnabrück en Zuidwaarts tot Stadt Meckenheim.

Locomotieven en goederenwagens werden vernield en de rails werden op enkele plaatsen doorgesneden. Zware en lichte bommenwerpers met een jager-escorte vielen de rangeerterreinen en de benzol-fabriek te Osterfeld aan en de benzolfabrieken te Meiderich en Bruckhousen" Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 12.12).

GROOT BOMBARDEMENT OP DUITSLAND.

1600 Noordamerikaanse Liberators en Vliegende Forten hebben enkele der voornaamste punten gebombardeerd aan de spoorlijn die naar het Westfront loopt. Ongeveer 800 jagers escorteerden de bommenwerpers. De bommenwerpers wierpen 6000 ton springstoffen. Tot de aangevallen doelen behoorden de rangeerterreinen te Frankfurt, Ostefeld, Hanau en Giessen. Ook werden olie-raffinaderijen aangevallen.

Een groep jagers liet de bommenwerpers alleen (?) vervliegen en dook omlaag teneinde acht locomotieven nabij Kassel te bestoken (Londen, (AP) 11.12).

AANVAL OP DOELEN IN OOSTENRIJK.

Geallieerde vliegtuigen hebben de raffinaderij te Moosbierbaum op 35 kilometer ten Noord-Westen van Wenen en de rangeerterreinen in Wenen aangevallen.

Een andere formatie bombardeerde de rangeerterreinen te Graz in het Zuiden van Oostenrijk en escorterende Lightnings beschoten locomotieven. Graz is het eindpunt van de hoofdlijnen, welke naar Hongarije en Italië leiden (Rome, (AP) 11.12).

DIEPER IN DE SIEGFRIEDLINIE.

Naar gemeld wordt is de 95e divisie dieper doorgedrongen in twee steden van de Siegfriedlinie aan de overzijde van de **Saar bij Saarlautern. Bijna vijf** blokken werden gezuiverd in Fraulautern, ten Oosten van Saarlautern, en een gelijk gebied werd genomen in Ensdorf ten Zuiden ervan. (Met het 3e leger. (AP) 12.12).

NIEUWE PROCLAMATIE VAN EISENHOWER.

Het Duitse volk vernam in een proclamatie van Eisenhower, dat men ervan moet afzien zich aan te sluiten of anderen aan te moedigen zich aan te sluiten bij ondergrondse militaire organisaties. Deze proclamatie was de achtste in een reeks waarin de plannen van de Geallieerde militaire regering aan de Duitsers worden uitgelegd. Men zeide hierin tot het Duitse volk, dat het militarisme „uit Duitsland moet worden gestampt". Ook zal de bevolking „voorwerpen van militaire betekenis", waaronder wapenen, ammunitie, springstoffen, radiozenders e.d. moeten inleveren (New York. (AP) 11.12).

DUIKBOOTGEVAAR NIET GEHEEL GEWEKEN.

Roosevelt en Churchill hebben in een gezamenlijke verklaring als hun mening te kennen gegeven, dat Duitsland niet afgezien heeft van de duikbotenbouw. Berichten, welke dit verkondigen, bestempelden zij als „waarschijnlijk door de Duitsers ingegeven" en „onwaar".

„Integendeel", zo zeiden zij in de verklaring over de verrichtingen in November, „kunnen te allen tijde duikboten van verbeterd type in de strijd geworpen worden en de handhaving van onze huidige beheersing der zee zal ongetwijfeld een onverminderde waakzaamheid en een harde strijd vereisen".

Duitsland heeft reeds nieuwe instrumenten ingevoerd zoals een verlengbare lucht-inlaat, welke de duikboten in staat stelt zeer lang onder water te blijven „en alzo door te dringen in gebieden, die haar de laatste drie jaren ontzegd werden".

De scheepsverliezen in November werden beschreven als „zeer gering". Het aantal duikboten, dat naar verhouding tot zinken gebracht werd, „was wederom bevredigend" (Washington. (AP) 11.12).

GROTE SCHOONMAAK OP LEYTE.

Japans bloedige doch vruchteloze verdediging van Ormoc heeft de vorm van een uitroeiing aangenomen. Het Hoofdkwartier deelde mede, dat duizenden der beste keizerlijke krijgers werden weggevaagd in een dodelijke val vlak ten Zuiden van Ormoc. De Noordamerikanen van de 77e en de 7e divisies voetvolk hebben op Maandag vlak ten Zuiden van de haven aansluiting gemaakt en de 26e Nipponese divisie opgeruimd, welke hopeloos ingesloten werd als in een reusachtige notenkraker na de Noordamerikaanse landingen op de kust bezuiden Ormoc. Andere eenheden van de 77e divisie hebben intussen het gehele garnizoen uitgeroeid, dat Ormoc op bittere wijze verdedigde, aldus meldde Generaal MacArthur in zijn communiqué. Hij beschreef de gevechten als „van de meest verwoede aard" de gehele tijd door.

Met de opruiming der Japanners bij Ormoc is het Zuidelijk segment van de Yamasjita-linie verdwenen. Hoewel MacArthur niet zeide hoeveel vijandelijke manschappen werden weggevaagd in de val, zeide hij in zijn communiqué van Maandag, dat „ettelijke duizenden" zich bevonden in de sluitende val.

Er zijn weinig tekenen die erop wijzen, dat velen kunnen ontsnappen. Grote hoeveelheden materiaal en voorraden werden buitgemaakt. Ormoc, waar de 77e divisie Zondag binnenkwam, was een belangrijke aanvoerbasis voor de Japanners, die vochten in de corridor, welke Noordwaarts loopt en waar de aanvallende Noordamerikanen in bloedige gevechten gewikkeld zijn, niettegenstaande de stromende regen. Nu Ormoc genomen is kunnen de Noordamerikanen zich beter wijden aan de taak om den vijand te verdrijven uit de bergachtige streek in de Noordwestelijke hoek van het eiland. Het terrein is practisch onbegaanbaar, doch MacArthur meldde, dat de 32e divisie „langzaam voorwaarts dringt" tegen de vijandelijke stellingen in de corridor, welke van Ormoc loopt tot de Carigarabaai in het Noorden (Mac Arthurs Hoofdkwartier op Leyte. (AP) 12.12).

JAPANNERS GEHEEL UIT KWEITSJOW.

Het Chinese Hoofdcommando deelde mede, dat de Japanse strijdkrachten geheel uit de provincie Kweitsjow zijn verdreven. Zij werden teruggeslagen over de grens van Kwangsi (Tsjoengking, (AP) 11.12).

DE CHINESE SUCCESSEN.

Naar gemeld wordt achtervolgden de Chinese strijdkrachten, die langs de Kweitsjow-Kwangsi spoorlijn oprukken de Japanners, die zich uit de provincie Kweitsjow terugtrekken. Na de spoorwegstad Lioetsjai genomen te hebben vlak binnen de grens van Kwangsi, rukten de Chinezen op naar Nantin, op 200 kilometer ten Noord-Westen van Lioetsjow, vroeger een belangrijke Noordamerikaanse luchtbasis. Volgens de laatste berichten bevinden de Chinezen zich op 20 kilometer van Nantan (Tsjoengking, (AP) 12.12).

VAN MANTSJOERIJE TOT MALAKKA.

De radio van Tokio zeide, dat de Japanse troepen, die Zuid-China binnenvielen uit Frans Indo China op 28 November, aansluiting gemaakt hebben met de Japanse strijdkrachten in de provincie Kwangsi en over land een verbinding hebben gemaakt, die van Mantsjoerije loopt tot Malakka. De aansluiting zou Zondag zijn gemaakt in de stad Suirli in de provincie Kwangsi (New York, (AP) 11.12).

NIMITZ ZAL HOOFDKWARTIER VERPLAATSEN.

Admiraal Chester W. Nimitz, de Noordamerikaanse Opperbevelhebber in de Stille Oceaan, zal binnenkort zijn hoofdkwartier van Pearl Harbor overbrengen naar Guam. Van hier uit zal hij in de toekomst het offensief tegen Japan leiden. Dit werd door de Australische radio gemeld in een bericht van Guam (New York, (AP) 12.12).

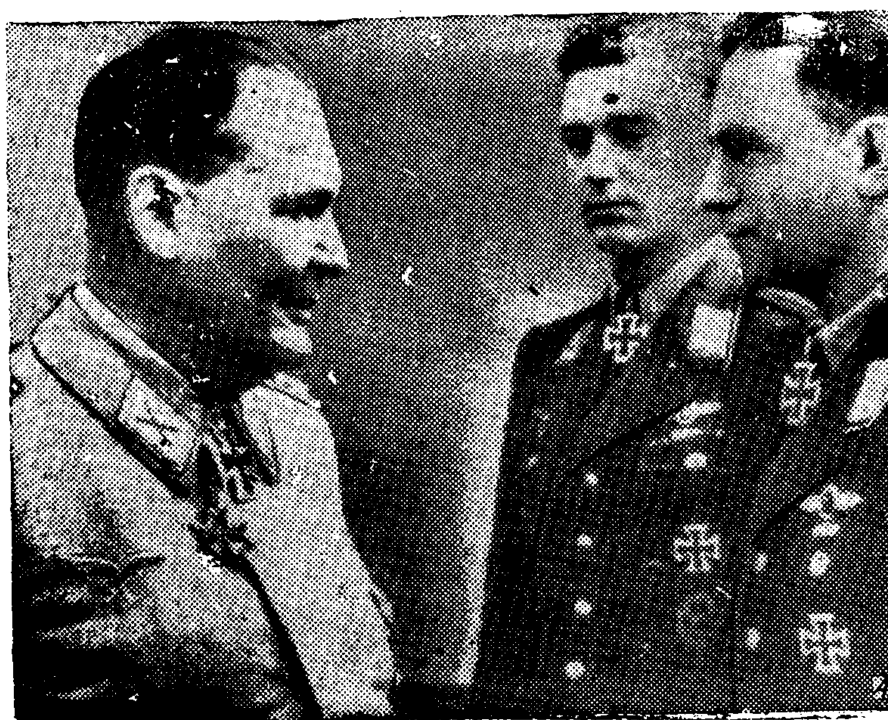
ADMIRAAL NAGUMO DOOD.

Tokio heeft wel wat laat de dood van Vice Admiraal Chuichi Nagumo, „Opperbevelhebber der Japanse vlootstrijdkrachten", in de strijd op het eiland Saipan bekend gemaakt. De dood van Nagumo werd vroeger gemeld door Admiraal Chester Nimitz. Nagumo, die de aanval op Pearl Harbor en Midway leidde, stierf op 7 Juli.

Nimitz zeide, dat hij Japans Bevelhebber der vlootstrijdkrachten in het Centrale deel van de Stille Oceaan was. Het aantal Japanse admiraals, dat de dood vond sedert 7 Mei is hiermede gebracht op 74.

400 PRIESTERS GEARRESTEERD.

Vier honderd katholieke priesters, vroeger lid van de R.K. Centrumpartij, zijn in hechtenis gesteld sedert begin October, wordt uit Genève gemeld.

Hermann Goering (links), de Duitse Veldmaarschalk die de laatste tijd minder op de voorgrond treedt, spreekt hier tot twee officieren van de Luftwaffe, die door hem gedecoreerd werden op 15 November jl.

Enkele der Britse soldaten, die thans in Athene tegen de opstandelingen vechten, poseren op de pilaren, welke nog overeind staan van een oud bouwwerk.

HET NIEUWS VAN VANDAAG

De machtigste vloot van zware bommenwerpers die ooit gezien werd — meer dan 1600 Vliegende Forten en Liberators — hebben gisteren het belangrijke netwerk van spoorwegen in het gebied van Frankfurt aangevallen. Door dit gebied lopen de spoorlijnen naar het Saargebied waar Generaal Patton in de Siegfried-linie port en de bedreiging van een Geallieerde doorbraak het grootste is. De vliegtuigen wierpen 6000 ton springstoffen. Zij werden vergezeld door meer dan 800 jagers. Zij vlogen in een colonne welke 500 kilometer lang was. De Luftwaffe was zo verdonderd, dat zij niet eens opsteeg. Nog andere Geallieerde vliegtuigen hebben gisteren en in de afgelopen nacht doelen in Duitsland aangevallen. De luchtmacht treedt in nauwe samenwerking met de grondstrijdkrachten op, die langs het gehele front van Linnich tot Mulhouse de aanvallen voortzetten. De belangrijkste winsten van gisteren werden geboekt in de richting van Düren — men bereikte de Roer op nog verschillende punten — en in de Noordoostelijke hoek van Frankrijk waar de Duitse voorraadbasis Hagenau werd ingenomen. De Noordamerikanen kwamen ook vooruit ten Oosten van Sarreguemines en bereikten Bliesbruck aan de Duitse grens.

In Hongarije neemt de Duitse tegenstand toe, doch de bedreiging voor Boedapest doet dat eveneens. Er wordt hevig gevochten om de hoofdstad; de berichten als zouden de troepen van Malinovsky er reeds binnengerukt zijn, werden evenwel niet bevestigd.

De Geallieerde troepen vechten in Athene voort tegen de manschappen van ELAS, terwijl vele geruchten de ronde doen omtrent 'vredesvoorstellen' der rebellen. Generaal Alexander, de nieuwe Opperbevelhebber in het Middellandse Zeegebied, zou op weg zijn naar Athene met persoonlijke instructies van Churchill.

Wat Spanje betreft, de geruchten als zou Franco afgetreden zijn, vinden nergens bevestiging. De Spaanse radio ontkende het nog hedenmorgen.

Op het eiland Leyte in de Philippijnen zijn ettelijke duizenden Japanners uitgeroeid volgens het communiqué van MacArthur, als gevolg van de landing ten Zuiden van Ormoc en de verovering van de haven. De Chinezen boeken ook successen in hun tegenoffensief, waarbij de Japanners reeds geheel uit de provincie Kweitsjow verdreven werden. En dan worden door de Geallieerden voorbereidingen getroffen om de druk op den vijand in het Verre Oosten nog op te voeren. Admiraal Sir Bruce Fraser is in Australië aangekomen aangezien daar de Britse vloot in de Stille Oceaan haar basis zal hebben. Bruce zal nog besprekingen voeren met den Noordamerikaansen Admiraal Chester W. Nimitz, die zijn hoofdkwartier van Pearl Harbor naar Guam verplaatst.

Luc Tournier noemt zijn „onbegrijpelijke" gedichten zijn spel.

„Het publiek zal mij oordelen", zegt de dichter.

„Het kan mij niets schelen" zeide Luc Tournier, redacteur van De Stoep, tot den Amigoeman die den Dichter een bezoek bracht om hem te horen antwoorden op wat zovele Stoeplezers zeggen, nl. dat zij Tourniers gedichten niet begrijpen. De nieuwe Stoep is thans verschenen. Ook dit vierde nummer bevat gedichten van Luc Tournier. Geen enkel gedicht van Tournier wordt door hemzelf in De Stoep geplaatst, hoewel hij daar als hoofdredacteur-eigenaar uiteraard de bevoegdheid en het recht toe zou hebben. De mederedacteur, wiens naam thans voor het eerst op het titelblad is gekomen, Hendrik de Wit, beoordeelt en beslist omtrent Tourniers gedichten. Veel van wat Tournier produceert krijgt zelfs Hendrik de Wit niet te zien. Tournier verwerpt het zelf al, want zijn productie gaat quantitatief ver uit boven de weinig stukken die van hem gepubliceerd worden.

— Doet u dus bijvoorbeeld als Boutens, dat u een gedicht in portefeuille houdt en van tijd tot tijd bijwerkt, tot het zijn volkomen rijpheid bereikt heeft?

„Neen, zoals ik het gedicht in zijn geboorte neerschrijf, blijft het. Misschien dat ik een heel enkele maal een woord verander, maar dat zijn hoge uitzonderingen. Zo heb ik in het derde couplet van „Machete" het 'torso' later door 'romp' vervangen. Maar, zoals ik zeide, dat zijn hoge uitzonderingen."

— Dus op een gegeven moment moet u een gedicht schrijven. U gaat niet zitten om een gedicht te schrijven, maar u moet op een bepaald moment en gedicht als het ware ter wereld brengen.

„Ja, zo zou u het kunnen zeggen. Mijn vriend Frits J. van der Molen bijvoorbeeld doet het zoals u zo straks van Boutens verhaalde. Die werkt dus een tijdlang over een gedicht, soms wel jaren lang."

— Boutens soms wel vijftien jaren.

„Nu ja, een hele tijd dus. Bij mij gaat het anders. Op een bepaald moment, uit innerlijke noodzaak, moet ik dichten. Misschien, in de nacht, misschien midden onder ander werk. Maar dan komt het er ook opeens uit. In zijn geheel. Ik schrijft het uit. Dat gaat soms niet zo vlug, maar het proces wordt niet onderbroken. Als het onderbroken wordt, vat ik het niet meer op. Dan gooi ik het weg. Het is een der talloze gedichten, die dood geboren worden, omdat zij nog niet rijp waren. De inspiratie haalt het niet verder dan regels. Een volle gedachte komt niet naar voren."

— U bent u dus bewust van een gedachte. Dat is het juist wat sommige lezers missen. Zij zeggen dat zij in uw gedichten de gedachte missen.

„Dat kan mij niet schelen. Een gedachte is er natuurlijk, hoewel ik mij die op het moment niet bewust ben. Als het gedicht klaar is lees ik het over. Ik ben de eerste die het lees. En ik sta soms verbaasd over wat er te voorschijn is gekomen."

— En dan wordt het gepubliceerd.

„O neen, dat niet, meestal gaat het weg. Ik beoordeel ze eerst zelf. Dan mijn vrouw."

Tourniers echtgenote zegt evenwel de gedichten van haar man meestal niet te begrijpen. Toch gevoelt zij terstond welke gedichten goed en welke slecht zijn.

— Poëzie behoeft volgens u dus niet verstaanbaar te zijn om goed te zijn?

„Poëzie is een spel. U kunt ook van een spel genieten door het als toeschouwer bij te wonen, zonder de regels te kennen. Huizinga heeft uw vraag al beantwoord en meent dat poëzie onverstaanbaar mag zijn, mits het materiaal, de taal dus, door een kleine groep verstaan wordt."

Dit laatste is duidelijk. Dit geldt voor elken dichter. Euripides is ook niet voor elkeen verstaanbaar, maar zijn materiaal is de taal, die door een aantal mensen verstaan werd. Zou dit niet het geval zijn, dan zou men terecht komen bij de dadaïsten, die alleen klank in een gedicht vroegen. Men kreeg dus klankwoorden, die verder geen betekenis hadden. Dat er een betekenis in Tourniers gedichten aanwezig is, is voor ieder lezer duidelijk.

„De zielige vertoning", zegt Tournier, „die men onlangs bij de Statenvergadering medemaakte, was juist dat mensen die vermoedelijk nog nimmer een gedicht onder ogen gehad hadden en zeker niet begrepen hadden, over de Stoep — door een hunner „een krant" genoemd — gingen oordelen."

Een gedicht en vooral een gevoelsgedicht als van Tournier, kan men slechts verklaren door den dichter te kennen, zijn verleden, den volledigen mens. Hoe moeilijk zulks is blijkt wel uit het feit, dat zelfs Tourniers vrouw, die hem uiteraard beter kent dan wie ook, de gedichten van haar man niet dan na uitleg verstaat. En uit het feit, dat Tournier na de 'geboorte' van het gedicht, het gaat lezen, het eerst moet herkennen om er een kop boven te kunnen zetten. Vaak herkent hij zijn eigen geestesproduct niet, moet het dus weg doen. Is het geheel gerijpt, dan kent hij het ook volkomen. Alle gerijpte gedichten kent Tournier van buiten.

— Maar hoe verklaart u het dat uw gedichten veelal zo moeilijk te begrijpen zijn?

„De mensen behoeven het ook niet te begrijpen; ik heb niets uit te leggen. Ze behoeven slechts te genieten. Uw vraag is aan een groter man dan mij gesteld. Debussy werd gevraagd, waarom hij niet liever gemakkelijker componeerde. Zijn antwoord was, dat hij zoveel moeilijker gemakkelijker toondichtte. En zo is het met mij in het dichten van woorden. Zoals ik u al zeide, kan het mij niet eens zoveel schelen of de mensen het begrijpen. Degenen, die poëzie kennen, herkennen het ware gedicht toch. U hebt zelf in uw recensies van vroegere Stoepen steeds blijk gegeven mijn gedichten als poëzie te herkennen, hoewel u zegt ze niet altijd begrepen te hebben."

— Het is er mede als met wijn. Men weet niet waarom men een goede wijn proeft. Het uitleggen is moeilijk, zo niet onmogelijk, of men vervalt tot holle phrasen als „deze heeft een voller bouquet". En toch kan het oordeel nimmer falen. Men weet het of weet het niet.

„Ja de wijn!" roept Luc Tournier, „dàt is het beeld. De wijn, ik heb het! De wijn verheugt den mens. Hij is een deel van het spel. Zoals het dichten een spel is. Soms vraagt men mij, waarom ik dicht. Ik weet het niet. Ik moet dichten. Men kan evengoed vragen, waarom iemand gaat dansen, waarom hij ander vertier zoekt. Ik spel en de mensen luisteren. Zoals er bij het spel publiek moet

Een geweldige ontploffing in een bommendepot nabij Burton-on-Trent in Engeland, veroorzaakte deze schade in een nabij liggende werkplaats, waar 31 personen verpletterd werden door het instortend gebouw.

zijn om het goed te maken, zo is publiek bij het spel der dicht- en muziekkunst nodig."

— U noemt dicht- en muziekkunst in een adem. Zoals u weet, heb ik zelf altijd de muzikale klankenrijkdom in uw werken gewaardeerd, mijnheer Tournier. ik herkende den musicus in uw gedichten. Acht u beide gelijk?

„De poëzie is hogere kunst, zou ik zeggen, omdat nog meer dan in de muziek de dichter zijn persoonlijkheid in een gedicht kan leggen. Als drie voorwaarden van poëzie zou ik noemen. de klank der muziek. de logos van het woord en het beeld van de beeldhouwkunst. Maar steeds tezamen, nooit enkelvoudig. Dat is haar rijkdom."

— Als de poëzie een spel is, zoals u zegt, dan moeten er ook spelregels zijn. Dan is poëzie dus aan bepaalde regels gebonden. Kunt u zulke regels geven of denkt u, dat zulke regels eveneens een persoonlijke impressie moeten zijn?

„Helemaal niet. Ik geloof in absolute poëzie. Dat is als het ware de kern, die voor altijd opgaat. De classieke oudheid, de renaissance, de moderne tijd en hoeveel tijdperken u maar af wilt bakenen. Maar het zijn juist die tijdperken, welke de stijl van de tijd aan de poëzie verlenen; natuurlijk aan ersoonlijke vormgeving onderhevig. Maar enkele regels van het spel der poëzie zou ik willen noemen: allereerst de aanwezigheid van spelers en toehoorders. De toehoorders zijn een noodzakelijkheid. Een orkest dat voor een lege zaal speelt, heeft nimmer die inspiratie als een ander, dat voor een volle zaal speelt. Daarom zijn radio-concerten in een lege studio uit den boze. En daarom kan van de kant van de toehoorders de radioluisteraar evenmin die passie hebben als degeen, die het persoonlijk contact met het orkest heeft in de zaal. Met een gedicht is het evenzo. Ik dicht. Maar dan lees ik het aan mijzelf voor, omdat ik mij als dichter geheel heb los gemaakt van mijn eigen omgeving in een puur inwendige reactie. Ik ben dus mijn eigen publiek, maar daarbij lees ik het anderen voor. Alleen de geboorte is in mijn binnenkamer. Een geboorte is iets, dat men niet in het publiek doet. Maar het kind laat men aan buren en bekenden zien. Dat is dus regel een.
De tweede is, dat het materiaal, de taal, te vatten moet zijn, dus niet zoals de dadaïsten die alleen de kank behielden, los gemaakt van rationele begrippen. Daarover hebben wij het al gehad.

En tenslotte is daar het rhythme. Daaraan moet goede poëzie ook voldoen. Men spreekt daarom ook zoals ik met opzet zeg. van goede poëzie en prachtig proza. Poëzie is nooit prachtig. Zij voldoet aan de spelregels en dan is zij goed, of zij voldoet er niet aan en dan is zij slecht. Dat is het grote ondsrscheid tussen poëzie en proza."

— Men heeft ook vele dichtwerken, die feitelijk niet tot wat u dan noemt, goede poëzie kunnen worden gerekend.

„Natuurlijk, dat zijn de dichtwerken. Er zijn er geweest, die de gehele anatomie op rijm gezet hebben. U hebt zelf laatst nog een bericht gepubliceerd van een rijmcatechismus. Nu zal dat wel helpen om beter te onthouden, maar ik ben toch blij mijn catechismus goed te hebben geleerd en alles onthouden te hebben zonder rijm.

Er zijn gedichten, waarin de dichter iets wil mededelen, en gedichten waar dit niet het geval is."

— Wat zijn volgens u de kenmerkende onderscheidingen tussen een dichtwerk en poëzie dan, mijnheer Tournier?

„Laten wij het liever zó zeggen. Ik noem u de kenmerken van beide en dan zult u zien, welke zij gemeen hebben. Een dichtwerk heeft als kenmerken: rhytme, rijm, herhaling en korte samenvatting. Hoe het rijm is, of het nu aan het eind van de regel is, midden in of hoe ook doet er niet toe."

— Natuurlijk.

„Nu dan, de kenmerken van poëzie zijn rhytme, rijm herhaling, korte samenvatting, dubbelzinnigheid, isolatie, een dichter die zichzelf gevonden heeft. Ik zal er nog iets bij zeggen, als u nog wilt."

— Graag.

„Een woord heeft een geboorte en een traditie. In de tweede zin gebruiken wij het in het dagelijks leven. De geboorte zijn wij vaak vergeten. Dat is de oorspronkelijke betekenis, die in sommige gevallen geheel verloren is gegaan. Het gebruik van deze woorden maakt poëzie voor tweeërlei uitleg vatbaar, in tegenstelling tot het proza, dat maar één bedoeling heeft.

Poëzie nooit. Die heeft nimmer op de eerste plaats de bedoeling van een rationele mededeling. Dat is dus wat ik onder dubbelzinnigheid versta.

Het isolement is niet van mij, maar van Simon Vestdijk. Het is het losmaken van zijn omgeving, wat ik u straks al noemde, zodat men zijn eigen werk moet gaan herkennen. De eenvoudige timmerman heeft dit als hij klaar is met zijn kast. Hij wrijft in zijn handen: ziezo, die is af. Dàt heeft de dichter. Dàt heb ik, als het ,eruit' is.

En tenslotte moet een dichter zichzelf gevonden hebben. Er lopen talloze dichters rond, die nooit tot dichten komen, omdat zij zichzelf niet kennen. Allereerts zijn enkele materiële gegevens vereist natuurlijk als een achtergrond, denkvermogen enz. maar die bedoeld ik niet. Ik zie de poëzie als spel. Neem nu een leeuw en een kat .Als de leeuw doet wat een leeuws is, kan hij iets tot stand brengen. Gaat een kat zich als leeuw aanstellen dan is het gewoonweg belachelijk. Maar doet die kat als een kat. dan brengt zij ook iets tot stand.

Men heeft dichters, die willen dichten zoals zij het mooi vinden in een anderen dichter. Dan wordt het imitatie, soms een geslaagde, vaker een minder geslaagde imitatie. Maar meestal zal zo iemand door geheel en al zich over te geven aan zich zelf. aan het zelf concipiëren en ter wereld brengen van een eigen gedicht, in eigen vorm en oorspronkelijk en goed dichter zijn.

—Wie maakt uit,, of men een goed dichter is?

„Het publiek. Daarom zei ik u, dat toehoorders nodig zijn. Niet het actuele publiek van het ogenblik maar het publiek in het algemeen. Het kan best, dat een concertzaal een musicus afwijst, hoewel hij toch een waar musicus is. Later blijkt zo iets vaak. Rembrandt of wie ook werden door het actuele publiek van dat ogenblik niet erkend, maar door het publiek in het algemeen, dus van alle tijden tezaam, wel.

— Fernand de Rooy pleegt u den Salvador Dali van Curaçao te noemen, zegt de Amigoeman nog bij het afscheid. Kent u dien?

„Neen, ik ken hem niet, maar hij lijkt mij een boeiende figuur De enige verwantschap die er tussen ons bestaat is de dichter García Lorca, die mij zo gegrepen heeft, dat ik een stuk van hem vertaalde in de laatste Stoep. Garcia Lorca en Dali zijn vrienden."

BIJ DE K.S.C. WANDELMARS

Een stralende zon, een blauwe Curaçaose hemel en honderden vrolijke wandelaars met durf.

Zo was het Brionplein Zondag toen de lange rij auto's en andere voertuigen, keurig geregeld door den Heer Victor Maduro en zijn staf van heren van Centro Social Católico naar Sint Willibrord trokken voor de 21 kilometer mars. Trappelend van ongeduld stonden de ploegen om 14 uur mooi opgesteld voor de kerk te wachten op het startsein. Om 14.15 uur waren ze allen op weg, vol bewondering nagestaard door den ijverigen herder der Parochie, Pastoor Julio Henriquez.

In recordtijd kwamen de ploegen binnen op de gezellige rustplaats vóór het Landhuis van den Heer Van Uytrecht. Hier werden de ploegen goed onthaald, en speelde het muziekcorps „Frassati" van de Jonge Wacht, onder leiding van Felipe Ridderstaat, vrolijke marsen bij aankomst van elke groep. Maar hoe gezellig het ook was, men moest verder, en om goed 17.30 uur arriveerden de eerste ploegen tegelijk met de individuelen: **Schouwée** en **S. Pietersz.** Het was volslagen donker toen de meeste groepen, heerlijk vermoeid, maar toch pittig het St. Thomascollege binnenmarcheerden.

Keurig uitgezochte en dure prijzen stonden er klaar voor iedere groep, volgens de waarderingspunten, die men verdiend had. **Frater Rigobert** stelde met milde hand nog een serie prijzen beschikbaar voor individuelen, die dit maal ook in groot aantal hadden deelgenomen.

Het moet gezegd: deze 21 km. mars was af, tot in de puntjes. De Commissie betuigt haar oprechte dank aan den **Directeur van de Openbare Werken,** zonder wiens hulp zij niet was klaar gekomen, evenals aan onze A.M.C. en Luitenant Kruisdijk van Suffisant.

De Commissie bedankt allen, die hebben medegewerkt om deze mars te doen slagen, speciaal nog den Heer **Jaime Sprock,** die ons te hulp kwam, toen ons op het laatste moment nog drie personenvrachtwagens werden geweigerd.

En welke waren nu de beste ploegen? Ons dunkt: de grootste **marcheer-acrobaten** waren de jongens van onze marinebasis: „Weermacht" met leider J. van der Kamp. De **best geoefende, haast** militaire burgerploeg was die van het St. Thomascollege, met Leider James Leander. De ploeg met het meest élan en wil om te winnen was zeker de jonge ploeg „Frassati", terwijl „Staco" de 21 km. liep in het mooiste en rustigste echte wandeltempo.

Aan al deze groepen onze gelukwensen. De Damesgroepen waren helaas te klein in aantal deelneemsters om indruk te maken, ofschoon „Bito" wel opviel door haar opgewekte geest.

Tot de volgende keer allemaal.

Groep I Heren: 1e prijs No. 10 „Frassati" R.K. Jonge Mannen Vereniging 20 deelnemers; 62 punten; 1e prijs No. 9 „Zeemacht" Sportclub 19 deelnemers, 62 punten; Troostprijs No. 8 „Welvaart" Sportclub, 8 deelnemers, 47 punten.

Groep II Heren: 1e prijs No. 11 „Sithoc" St. Thomascollege, 38 deelnemers, 64 punten; 2e prijs No. 12 „Staco" St. Albertuscollege 32 deelnemers 60 punten; 3e prijs No. 13 „Avanti" Jonge Wacht Santa Rosa 13 deelnemers 52 punten 4e prijs No. 41 „Jonge Wacht" St. Vincentiusschool 11 deelnemers 50 punten.

Groep I Dames: 1e prijs No. 3 Bito St. Jozef Mulo 13 deelneemsters 57 punten; 2e prijs No. 1 Oranje Club Sportclub 13 deelneemsters 56 punten; 3e prijs No. 4 Curaçao Wandelclub St. Martinusgesticht 10 deelneemsters 56 punten; 4e prijs No. 2 Leutige 10-tal St. Jozef Mulo 10 deelneemsters 53 punten.

Groep II Dames 1e prijs No. 5 „Vite" St. Antoniusgesticht 13 deelneemsters 53 punten; 2e prijs No. 7 „Spes" H. Hartschool 11 deelneemsters 53 punten; 3e prijs No. 6 Vrolijke Meisjes Sportclub 10 deelneemsters 52 punten.

Individueel gewandeld: 1) C. Pieters; 2) Fr. Pietersz; 3) A. Lo; 4) A. Hasseth; 5) E. Correa; 6. J. Schouwee.

ONTVANGEN KALENDERS.

Van de Pasteleria „La Lucha", De Ruyterkade 43-B, ontvingen wij drie prachtige kalenders. Een plaat stelt een groep Indianen met paarden voor, een de Goede Herder en een het Heilig Hart.

Hart Bros, Madurostraat 46, zond ons eveneens een mooie kalender met een afbeelding van het Heilig Hart. Den milden gevers betuigen wij onze dank.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: Mevr. A. R. A. Oduber, geb. Joubert, tijdl. werkzaam gesteld op de Bureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister op Curaçao, zes dagen vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte; den Heer B. F. Echobardo, tijdl. hulpmonteur bij de Landsradio- en Telefoondienst, alhier twee weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte; Mej. A. M. van der Dijs, klerk 1e klasse ten Gezaghebberskantore op Bonaire vier weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte, ingang 4 December 1944; J. Sohan, chauffeur bij de Douanedienst, alhier, vijf maanden binnenlands verlof, met vergunning dit verlof geheel of gedeeltelijk het zij in het Staatsdeel hetzij in het buitenland door te brengen; Mej. G. A. Nicolaas, tijdl. werkzaamgesteld bij de Militaire Censuurdienst op Aruba, 2 weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte; ingang 7 December 1944; R. Brink, agent der burgerpolitie op Aruba zes weken buitengewoon buitenlands verlof met vergunning dit verlof op St. Maarten (Frans Gedeelte) door te brengen, ingang 28 December 1944; P. N. A. Neuman, loods te St. Nicolaas op Aruba, 2 weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte en in aansluiting daarop zes weken buitengewoon buitenlands verlof, met vergunning deze vrijstelling van dienst en dit verlof in Caracas, Venezuela, door te brengen; J. C. Marien, tijdl. hulpkommies der belastingen alhier, 20 dagen vrijstelling van dienst wegens ziekte; Mevr. A. Chirino, geb. Jansen, tijdl. telefoniste 1e klasse bij de Landsradio- en Telefoondienst, alhier 7 weken vrijstelling van dienst wegens ziekte; A. van Essen, hulppredikant bij de Hervormde Gemeente op Bonaire, zes weken buitengewoon buitenlands verlof met vergunning dit verlof in Colombia door te brengen; W. U. Curiel, tijdl. klerk ten kantore van den Districtsmeester van het 2e district, alhier, 4 weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte; J. H. Kromhout, commies ten Parkette van den Procureur-Generaal, 4 weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte, ingang 1 December 1944; Mevr. D. Verzendaal, geb. Cardoze, tijdl. gouvernements-vroedvrouw in het stadsdistrict bewesten de haven van Curaçao, 4 weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte, ingang 4 December 1944; A. van Waveren, Hoofd van de Accountantsdienst, alhier, 4 weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte, met vergunning deze vrijstelling van dienst geheel of gedeeltelijk in het buitenland door te brengen, ingang 4 December 1944.

Werkzaamstelling: Den Heer F. C. van Dorp, bij de Militaire Censuurdienst; Mej. M. L. Lacle ten Ontvangerskantore op Aruba; Mej. Ivy de Pool op het Postkantoor alhier; Mej. J. C. J. Barendsma op het Bureau voor Sociale en Economische Zaken; Mj. M. J. Daal bij de Miiltaire Censuurdienst, alhier; Mej. E. Th. Anasagasti bij de Militaire Censuurdienst, alhier.

Eervol ontslag aan: Mej. U. Toppenberg, tijdl. werkzaam gesteld ten Ontvangerskantore op Aruba, op haar verzoek; Mej J. M. Gomez, tijdl. werkzaam gesteld ten Parkette van den Procureur-Generaal, op haar verzoek.

Benoeming: M. de Wit tot klerk ten Parkette van den Procureur-Generaal; Mej. Ch. A. J. Gouw, tot tijdl. leerling-laborante op het Laboratorium van de Openbare Gezondheidsdienst, alhier; O. Perret Gentil tot tijdl. leerling telegrafist bij de Landsradio- en Telefoondienst, alhier; O. C. Merien en E. M. Ferrero tot tijdl. hulpkommies der belastingen, alhier; Mevr. M. C. da Costa—Stoetzer tot tijdl. onderwijzeres 3e klasse aan de Hendrikschool voor Mulo, alhier; D. H. Dussel, vaandrig schutter der Artillerie tot tweede luitenant der Artillerie bij de Schutterij.

De wnd. Gouvernements-Secr

F. J. J. Corver.

MIDDEN EN ZUID AMER

ONDERGRONDSE ARGENTIJNSE BEWEG

In Montevideo is een gevormd met de naam „ Libre", bestaande uit vier Het is een ondergrondse tijnse beweging met het „tegen de dictatuur van Peron te vechten met alle len".

De leden zijn Rodolfo Conservatief, Silvano Santa Radicaal (Centrist), Ro Childi, Communist en Julio zales Iramian, Socialist.

Naar bekendgemaakt werd Gonzales Iramian, die per vliegtuig vertrok naar lombia, de, „Patria Libre" ging op het Latijns Amerik Arbeiderscongres vertegenw digen. (Montevideo, (AP) 11

RAAD VOOR BUITENLANDSE HAND

De Argentijnse regering een Raad voor de Buitenla Handel samengesteld, besta uit een voorzitter en 6 leden len zijn voorzitters van landse Kamers van Kooph Ook de heer A. Ooiman, voo ter van de Nederlandse K van Koophandel, maakt deel van de Raad. De andere vertegenwoordigen Groot tannië, de Verenigde Sta Frankrijk, België, Spanje Zwitserland (Aneta).

ONS KONINKRIJK

DE KONINGIN ONTVANGT PRINS KAREL.

Gedurende zijn bezoek aan de Engelse hoofdstad had Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Karel, Regent van België, een onderhoud met Hare Majesteit Koningin Wilhelmina. Over de aard van dit onderhoud werd niets gepubliceerd (Aneta).

OOGGETUIGE-VERSLAG VAN DE STRIJD IN NOORD-BRABANT.

Hier volgt een brief, die gisteren op Curaçao ontvangen werd uit bevrijd Nederland. De brief is gedateerd 6 November. De plaatsjes Bladel, Eersel, Reuzel, die in de brief voorkomen, liggen even boven de Belgisch-Nederlandse grens aan de tram van Eindhoven naar Turnhout. Ze staan op de Bos-atlas. Alles bij elkaar hebben deze plaatsjes een 3000 inwoners. Hoe fel de strijd in zulke kleine plaatsjes is, laat deze brief duidelijk zien:

„We zijn allemaal gezond en zonder letsel uit de oorlog gekomen. Wel hebben we veel meegemaakt, want die Duitsers zijn niet voor de poes. Nu eens kwamen ze zoeken naar onderduikers, dan naar radio's en dan weer naar je weet niet wat allemaal. Maar we zijn er gelukkig altijd met de schrik afgekomen. De laatste dagen, bij de landingen bij Arnhem, moesten de jongens voor de Duitsers loopgraven maken, maar dat hebben ze niet gedaan. Bij die gelegenheid zijn hier boven Bladel 14 vliegtuigen neergeschoten en er zijn verschillende bommen gevallen. Hierdoor zijn 4 mensen gedood. Een week lang hebben we hier een verschrikkelijk granaatvuur gehad, waardoor nog 7 dodelijke ongevallen veroorzaakt werden. Hier is het hardste gevochten van heel de omtrek. Reusel is voor twee derden verwoest. De Kerk en het Fraterhuis zijn helemaal verwoest en het Zusterklooster is totaal afgebrand. Hier vielen 5 doden, maar nog steeds gebeuren er dodelijke ongelukken door het ontploffen van mijnen die er als gezaaid liggen. Hierdoor zijn in Reusel nog 5 doden gevallen en in Bladel 2 Engelse soldaten. Zo is er iedere dag wat anders, maar die voortdurende onrust en onderdrukking zijn gelukkig voorbij.

We zijn gedurende 10 dagen als vluchtelingen naar Eersel geweest, maar de jongens zijn thuisgebleven, d.w.z. ze hebben ongeveer de hele tijd, dag en nacht in de schuilkelder moeten doorbrengen. Dat was voor hen een vreselijke tijd en het duurde zo lang voordat die moffen wegtrokken.

Vanuit Lagemierde en Hulsel schoten de kanonnen op Bladel en Reusel. Netersel is ook zwaar getroffen. In dat kleine plaatsje zijn reuze kerels. Iedere avond Ook is er een man door de Duitsers doodgeschoten die een Engelse parachutist in huis had.

En nu nog iets over de Engelse soldaten. We hebben er zes ingekwartierd gekregen. Het zijn reuzenkerels. Iedere avond komen ze bij ons in de kamer om te praten en we hebben er veel plezier mee. Iedereen loopt in zijn vrije tijd met een boekje in de hand om Engels te leren en we kennen al voldoende om met de soldaten om te gaan".

* * *

De Redactie vestigt er de aandacht op, dat zij het in het algemeen belang op hoge prijs stelt, brieven uit Nederland ter inzage te krijgen. Alle persoonlijke elementen worden uit de brief verwijderd. Het is vooral voor de talloos velen, die geen brief krijgen, vaak een gebeurtenis op zich zelf iets van uw brief te mogen lezen. Deze brieven, ooggetuige-verslagen zonder opsmuk of propaganda, leveren een beeld van de strijd om ons land. — Redactie.

DUITSE SAMENTREKKING BIJ ARNHEM.

De Duitsers hebben zich na de Geallieerde aanvallen in de sector van Aken, aan welke sector zij troepen onttrokken hebben, naar het overstroomde gebied in de sector Nijmegen begeven, waar zij troepen samentrekken voor een tegenaanval aan het front in Nederland.

Dit bericht werd omgeroepen door de BBC en heruitgezonden door de CBS. Reeds sinds enige weken hebben de Duitsers de vooruitgeschoven posities bij Arnhem zwaar versterkt en houden daar tevens gepantserde strijdkrachten in reserve. Zij waren hier zeer sterk en hadden ongetwijfeld plannen tot een grote aanval, want hoewel onze aanval in September niet het gewenste succes boekte, stond daar ons bruggenhoofd over de Waal nog steeds als een bedreiging tegenover het gehele garnizoen in het Noord-Westen van Nederland. Toen de Geallieerde legers krachtige aanvallen uitvoerden in het Zuidelijke deel van de sector van Aken, bleef er maar één weg voor de Duitsers over en die hebben zij dan ook ingeslagen. Zij hebben nl. openingen gemaakt in de dijken ten Noorden van Nijmegen. Het staat echter nog te bezien of deze overstroming veel invloed zal hebben op onze plannen. Het water stroomt niet met grote golven binnen maar sijpelt slechts langzaam en gestadig door, daarbij het overstroomde gebied langzaam vergrotend (Aneta).

WERKLOZEN-VERZEKERING.

Zaterdag heeft Minister Dr. Jan van den Tempel een verrekend plan bekend gemaakt voor opslorping van de werkloosheid en aanmoediging tot het vergroten van de werkmogelijkheden na de bevrijding van Nederland. Een reeks daarop betrekking hebbende Koninklijke Besluiten werd bekend gemaakt. Hieronder vallen maatregelen, die betrekking hebben op medische verzorging, huisvesting en rehabilitatie van gerepatrieerden. Een der maatregelen verplicht werkgevers de arbeiders uit te betalen tot 80% van hun loon, wanneer de werkplaatsen tijdelijk gesloten worden of de productie tijdelijk verminderd. De activiteit van vakbonden, die onder de bezetting ontbonden werden, zal weer worden hervat en het N.S.B.-Arbeidsfront zal ontbonden worden. Het besluit dat de betrekking heeft op de verhouding tussen arbeiders en werkgevers verbiedt het ontslag van arbeiders, zonder toestemming van het plaatselijke arbeidsbureau. Deze toestemming mag evenwel niet worden geweigerd wanneer de betrokken arbeider zich onvaderlandslievend heeft gedragen gedurende de bezetting. Teneinde meer werkgelegenheid te scheppen zullen rijkssubsidies worden verleend in de vorm van gedeeltelijke betaling door het Rijk voor zekere openbare werken. Het Besluit dat de werklozenverzekering regelt tot een nieuwe wetgeving op dit gebied tot stand is gekomen, bepaalt, dat de verzekerde een werklozenuitkering ontvangt tot een maximum van 156 dagen per jaar wanneer hij ten minste dertien wekelijkse premies betaald heeft in de voorafgaande twaalf maanden. Ambtenaren en degenen die in de landbouw werken of huisbedienden zijn, worden van deze verzekering uitgesloten (Aneta).

KINDEREN ZIJN ONDERVOED.

Dr. H. P. J. Damen, een vooraanstaande Nederlandse kinderspecialist, verklaarde te Eindhoven dat de kinderen in het bevrijde gedeelte van Nederland sterven door gebrek aan voedsel. De voedseltoestand is aanzienlijk verbeterd voor wat de volwassenen betreft, maar het is nog steeds onmogelijk om bizondere voedselpraeparaten voor kinderen te krijgen. Zij sterven door gebrek aan kleine hoeveelheden van bepaalde levensmiddelen. Dr. Damen vertelde aan een Reuter-correspondent, dat zijn jongste kindje — een van de vijf kinderen, die hij heeft — pas teruggekeerd is uit het gasthuis, waar het op het randje af van de dood gered werd. Ook hier was de oorzaak ondervoeding. Alle bedden in de gasthuizen zijn vol en men tracht op alle mogelijke manieren de kinderen te redden, maar door gebrek aan geschikt voedsel is het bijna onmogelijk. De melk, die in het bevrijde gebied beschikbaar is, is derderangs en bevat niet voldoende voedingsstoffen. Het nu beschikbaar gestelde brood is uitstekend voor volwassenen, die in goede gezondheid verkeren, maar het is zeer schadelijke voor zieke kinderen. De kinderen die geëvacueerd worden uit het frontgebied hebben waarschijnlijk twee tot drie weken in kelders doorgebracht zonder melk of zuiver water, met het gevolg, dat zij allemaal ingewandenziekten hebben, waardoor 5 tot 6% sterft. En dit cijfer stijgt nog. Alleen in het gasthuis waar Dr. Damen werkt stierven gedurende de laatste weken meer dan 20 kinderen door verhongering. Degenen die nog leven zijn zo verzwakt dat zij misschien hun hele leven nadeel er van zullen ondervinden (Aneta).

RODE KRUISSCHIP NAAR NEDERLAND.

Een hulpschip van het Rode Kruis is aangekomen te Lissabon met 5.000 ton aan voedsel en 30.000 pakjes. Het zal binnenkort van Lissabon vertrekken naar bezet Nederland. Het schip is gezonden door het Canadese Rode Kruis (Aneta).

VAN MOOK OP INSPECTIE.

Tijdens zijn eerste inspectietocht door het bevrijde gebied van Nieuw Guinea, bezocht de waarnemend Gouverneur Generaal van de voorlopige Nederlands Indische regering in Australië, Dr. H. J. van Mook, Hollandia en Kotanica, waar hij een erewacht van Papoea's inspecteerde. Dr. van Mook, die tevens minister van Koloniën is, werd vergezeld door Kolonel Raden Abdulkadir Widjojoatmodjo, Hoofd-officier bij het Nederlands Indisch Binnenlands Bestuur, en andere hoge Nederlandse officieren. Op vele plaatsen werd Dr. van Mook begroet door de schooljeugd, die onder leiding van hun onderwijzers hem het Wilhelmus toezongen. Dr. van Mook kwam verleden Zaterdag in Hollandia aan, vergezeld door luitenant Generaal L. J. van Oyen, Commandant van het Nederlands Indische leger (Aneta).

GEZANT VISSER.

Dr. Philips C. Visser, de bekende gletscher-deskundige is benoemd tot Nederlands gezant in Zuid-Afrika. Hij was gezant in Turkije van 1938 af en volgt nu Jhr. W. F. van Lennep op (Aneta).

Franco afgetreden.

door

John Parris.

Gezaghebbende Britse kringen opperden de mening, dat de berichten omtrent een crisis in Spanje moeten worden behandeld met „enige voorzichtigheid". Een betrouwbare bron zeide niettemin dat Franco blijkbaar de phase bereikt heeft waar hij — ingeval Groot Britannië en de Verenigde Staten druk oefenen — de Falange zal afschaffen en zijn regime „vrijer zal maken". Er is geen bevestiging in Londen omtrent de berichten dat Franco is afgetreden en zelfs dat er een politieke crisis in Spanje is. Vele geruchten die uit Frankrijk komen houden vol, dat Franco is afgetreden en dat elk ogenblik een bijeenkomst aan de grens verwacht wordt tussen Miguel Maura, den Republikeinen leider, en vertegenwoordigers van de Falange om een nieuwe regering te vormen.

Reuters diplomatieke correspondent in Parijs meldde juist, dat Maura heeft gezegd, dat „het absoluut zeker is dat Franco zijn ontslag heeft aangeboden".

Maura zeide: „Stoor u niet aan alle officiële ontkenningen die begrijpelijk zijn. Indien Franco vandaag niet heengaat zal hij gedwongen worden het morgen te doen. Hij weet het. Zijn dagen zijn geteld. Mijn overgangsregering is reeds samengesteld. En in deze taak heb ik de steun gehad van het geheel der politieke machten van mijn land".

Hoewel berichten uit Parijs het van betekenis achtten, dat reeds enkele dagen geen diplomatieke berichten door het Franse Departement van Buitenlandse Zaken uit Madrid zijn ontvangen, heeft het Britse Departement van Buitenlandse Zaken — naar van betrouwbare zijde werd vernomen — „geregeld en herhaaldelijk" telegrammen ontvangen van Lord Templewood, den Britsen Ambassadeur in Spanje.

Een gewoonlijk betrouwbare bron met betrekkingen in Spanje, deelde aan de Associated Press mede, dat volgens zijn mening Franco ervan overtuigd is, dat hij zijn positie als Hoofd van Staat moet afstaan aan een Premier en zich als hoofd van het leger of oud-staatsman moet terugtrekken naar zijn woning in Gallicië. De berichtgever was evenwel van mening, dat een verandering afhankelijk is van de druk van Groot Britannië en de Verenigde Staten. „De druk van Frankrijk alleen kan het regime niet veranderen of de Falange verzwakken", zeide hij. „Frankrijk heeft niet die economische greep op Spanje, welke Groot Britannië en de Verenigde Staten hebben.

De eerste stap, waarnaar uitgezien moet worden in de huidige toestand is de Spaanse beslissing om zich uit Tanger terug te trekken. Lord Templewood zou hierop hebben kunnen aangedrongen sedert zijn terugkeer naar Madrid en het zou een gemakkelijke overwinning kunnen zijn, waarschijnlijk vergezeld door de verklaring, dat Spanje Tanger onder zijn hoede nam en Tanger onder zijn hoede nam om er de orde te bewaren.

Een andere stap naar de binnenlandse „bevrijding" zou zijn de censuur op de pers van de Falange over te dragen aan het Ministerie van Onderwijs en de militie van de Falange op te heffen." (Londen, (AP) 11.12).

DE POLITIEKE TOESTAND IN ROEMENIË.

Het programma, dat door den nieuwen Roemeensen Premier Radescu werd afgekondigd, laat blijken, dat Radescu de steun der Russen heeft voor de regeling van een aantal vraagstukken, welke verband houden met de communistische activiteiten, die het land kwelden gedurende September en October.

De bekendmaking van Radescu om „alle gewapende benden in het land" te onderwerpen, schijnt slechts te slaan op de communistische militie van ongeveer 2000 man die te Boekarest is samengetrokken. Het is de enige ongeregelde militie in het land.

De waarschuwing, dat de arbeiders aan het werk moeten blijven en niet „op straat marcheren" doet geloven, dat de Russen een einde hebben gemaakt aan de „dagelijkse straatbetogingen welke door de communisten georganiseerd werden en waarin zij de beheersing van de regering eisten. In ruil hiervoor zouden zij de fabrieken in werking houden en de goederen produceren welke volgens de wapenstilstandsvoorwaarden aan Rusland moeten worden geleverd.

De bekendmaking van burgemeestersverkiezingen „overal in het land is een vage referte naar de vervanging van de burgemeesters die in verschillende steden door de Sovjets benoemd werden. De belofte van een vrije pers zal waarschijnlijk niet meer dan een belofte blijven aangezien onder de bepalingen van de wapenstilstand de absolute beheersing van de Roemeense pers en de buitenlandse pers in Roemenië in handen der Russen geplaatst werd (Istanbul, (AP) 11.12)

ADMIRAAL FRASER IN MELBOURNE.

Admiraal Sir Bruce Fraser Bevelhebber van de nieuw gevormde Britse vloot in de Stille Oceaan, is te Melbourne aangekomen. Hij zeide in een vraaggesprek, dat de Britse vloot in de Stille Oceaan Australië tot basis zal hebben. Tot de vloot behoren slagschepen en vliegdekschepen. De vloot zal werkzaam zijn onder het opperbevel van Admiraal Chester W. Nimitz. Alvorens Fraser met Nimitz gesproken had kon hij niet zeggen hoe de vloot zal worden gebruikt (Melbourne, (AP) 11.12).

END BEBOMBARDEERD.

Nederlandse Mitchells hebben met succes het dorp End op Flores gebombardeerd (Aneta).

JONG HOLLAND NAAR CARACAS.

Curaçao's voetbalkampioen Jong Holland zal op 20 December aanstaande naar Caracas vertrekken op uitnodiging van de Venezolaanse verenigingen Littoral en El Deportivo. Op 24 December zal men spelen tegen Littoral en op 25 December tegen El Deportivo. Op 27 December zal een wedstrijd worden gespeeld tegen een combinatie van Littoral en El Deportivo. Jong Holland keert op 29 December naar Curaçao terug.

Het elftal van Jong Holland zal door enkele Arubaanse spelers worden versterkt, nl. door Jossy Quant van RCA en Edmundo Kemp en Raul Martinus Wout van Aruba Jrs.

Aanstaande Zaterdag zal Jong Holland in het Rifstadion een oefenwedstrijd spelen tegen de vereniging Be Quick.

— **De Russen** verspreiden zich in twee richtingen rondom de grote bocht van de Donau ten Noorden van Boedapest. Een strijdmacht rukt Westwaarts op in de richting van Bratisiava en Wenen. Een ander snelt Zuidwaarts naar de Hongaarse hoofdstad. De Duitse tegenstand neemt toe.

— **De Britse** Secretaris van Buitenlandse Zaken Anthony Eden zeide, dat de Britse strijdkrachten 40.000 man en bijna 500 vliegtuigen verloren hebben in de strijd om Hellas en Creta te bevrijden, sedert het begin van de oorlog. De meeste verliezen werden geleden in 1941. De koninklijke marine verloor bovendien 5 kruisers, 13 torpedojagers, 3 duikboten, 1 kanonneerboot en 47 kleinere vaartuigen. 3 Slagschepen werden ernstig beschadigd, voorts 1 geleide-vliegdekschip, 12 kruisers 10 torpedojagers, 1 corvette, 3 duikboten en een aantal kleinere schepen.

— **De Luftwaffe** heeft zich laten zien boven het front van het vijfde leger in Italië. Men wierp bommen en beschoot de Geallieerde verbindingswegen.

— **De Mexicaanse** Minister van Buitenlandse Zaken Ezequiel Padilla heeft voorgesteld om het plan van Dumbarton Oaks voor een wereldorganisatie zodanig te wijzigen, dat groter gezag wordt gegeven aan de algemene vergadering, waarin alle staten, groot en klein, zitting zullen hebben. Hij zeide, dat het beperkte gezag, dat door het plan van Dumbarton Oaks aan de algemene vergadering gegeven wordt, „gelijk staat met de volledige beheersing" door de raad van grote mogendheden in alle belangrijke aangelegenheden.

— **Clement Attlee**, de Britse waarnemende Premier, heeft verklaard, dat het Duitse en het Japanse volk in hun geheel aansprakelijk gehouden moeten worden voor de misdaden, die in hun naam bedreven zijn. Ook zeide hij, dat zij gedwongen moeten worden de herstellingen te betalen.

— **De troepen** van het Noordamerikaanse eerste leger hebben de Westelijke oever van de Roer bereikt op 8 kilometer ten Zuid-Oosten van Merode, dat veroverd werd na dagen van bittere gevechten.

Een Noordamerikaans Superfort stijgt op van een luchtbasis op Saipan, voor een aanval op Tokio, terwijl het grondpersoneel langs de startbaan toeziet.

8 Millioen Handen.

Wij hebben gehoord van aanvallen door Super vliegende Forten op doelen in Japan en Mandsjoerije. Vanwaar die vliegtuigen opstijgen, zouden de Japanners graag willen weten. Mag men ons dus niet vertellen, waar deze bases gelegen zijn, hoe ze zijn aangelegd, hoeveel zweet het gekost heeft, behoeft geen geheim te zijn en is een van de mooiste episodes uit deze oorlog.

Een correspondent van de „Toronto Star" heeft de bases bezocht. Hij zag een bataljon vrouwen, die naast mannen werkte en het herinnerde hem aan Moskou in 1942 toen vrouwen, bij gebrek aan kolen hout hakten en naar de stad brachten. Er waren ten minste 100.000 Russische vrouwen.

De bases voor de reuzenbommenwerpers werden in drie maanden aangelegd. En dit alles is tot stand gekomen door handenarbeid, zonder machinerieën. Bijna een half millioen Chinezen werkten aan de vliegvelden of voorzagen de arbeiders van voedsel. Plannen voor deze bases werden in Caïro tijdens de conferentie tussen Roosevelt, Churchill en Tsjang Kai Siek, gemaakt.

De constructie stond onder toezicht van het ministerie voor verkeer, met Tsjeng Jang Fu aan het hoofd.

Het gebied waar de vliegvelden gelegen zijn is rijk aan rijstvelden, met rivieren, bomen, bruggen en tempels in een van de meest vruchtbare valleien ter wereld. Vandaag is dit gebied onderbroken door lange stenen startbanen en vliegveldinstallaties.

In December kwam een geallieerde deskundige in China aan om het werk te leiden. Het probleem was dat van arbeidskrachten. Begin Januari besloot de regering verplichte arbeid in te voeren. De gouverneur van de provincie, waarin de bases zouden worden aangelegd, werd aangezegd 240.000 arbeiders op te roepen. Tegen 20 Januari waren 200.000 man gehuisvest in kampen nabij de plaatsen waar de vliegvelden zouden komen.

Op 22 Januari werd een aanvang met het werk gemaakt.

Eerst moesten dammen rondom sawahs worden vernield, om het water gelegenheid te geven naar de irrigatiekanalen af te vloeien.

Overal werden de vliegvelden nabij grote rivieren aangelegd, zodat men gemakkelijk zou kunnen komen aan zand, grint en stenen. Als ondergrond hebben de velden grote stenen, de openingen aangevuld met zanderige modder.

Aangezien de Forten zeer zwaar zijn, mochten er geen oneffenheden in de velden voorkomen, zodat het toezicht streng moest zijn.

Tegen midden Februari werd het duidelijk, dat de 240.000 arbeiders het werk niet klaar zouden krijgen op de vastgestelde datum, zodat nog 60.000 werden opgeroepen. Er mag op worden gewezen, dat de Chinezen in dit gebied geen koelies, maar boeren zijn, zodat werk van dit soort zeer zwaar voor hen was. Vele vrouwen werkten mede. Behalve degenen, die opgeroepen werden, waren er nog 70.000, die gecontracteerd werden, terwijl 100.000 belast waren met het aanvoeren van voedsel en hout voor de kampen, waarvan er 600 waren. Op het grootste veld waren er 110.000 mensen werkzaam.

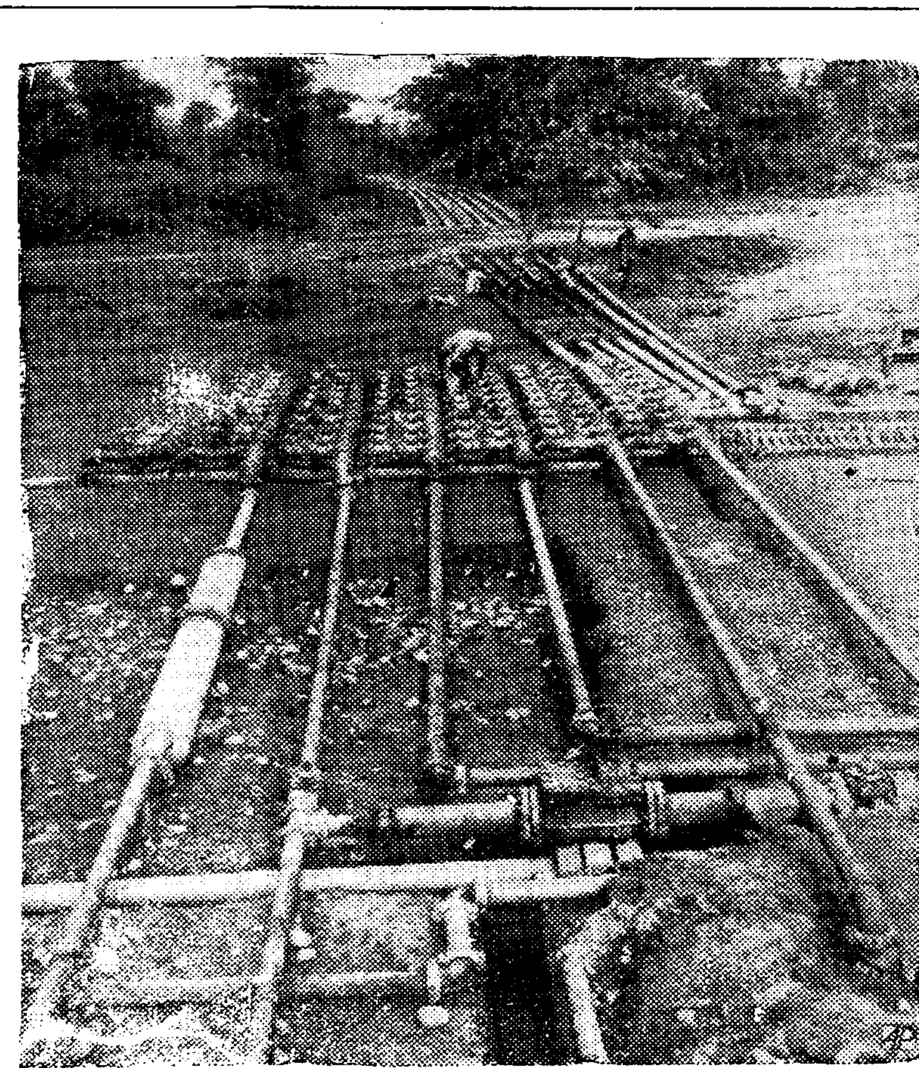
Noordamerikaanse ingenieurs zeggen, dat zij nimmer het gezicht zullen vergeten van de mensenmassa, die in zulk een beperkte ruimte werkte. Trots dit feit, zat er systeem in. Er was nu en dan wrijving vooral toen de oogsttijd aanbrak, doch over het algemeen was de stemming goed.

Alles werd gedragen in manden op primitieve kruiwagens. Op 25 April, precies drie maanden, na het begin, landden de eerste Super Forten in China en op 1 Mei waren andere velden gereed. Het aantal slachtoffers was gering, gezien het totaal aantal tewerkgestelden.

De totale kosten bedroegen 6 milliard Chinese dollars.

Een van de merkwaardigste praestaties was, dat gedurende het aanleggen van een vliegveld, vliegtuigen geregeld landden, zonder dat vertraging ondervonden werd.

Men is het er in algemeen over eens, dat in geen ander land dit werk door handenarbeid alleen zou kunnen worden verricht. De grote vaderlandsliefde der Chinezen speelt een belangrijke rol

Iemand kijkt de aansluitingen na van de pijpleiding, welke van Brits Indië naar het front in Birma loopt en thans maandelijks duizenden tonnen en olie en gasoline levert.

NIEUWS VAN OVERAL

VENEZUELA'S KOFFIE-OOGST.

De koffie-oogst van Venezuela zal voor de jaren 1944 en 1845 ongeveer 950.000 balen van 60 Kg. bedragen. Dit is meer dan het dubbele van de oogst der voorafgaande jaren, die 400.000 balen bedroegen. Dit wordt gemeld door het ministerie van Landbuw. (Aneta)

VRIJE OOSTENRIJKSE BRIGADE.

De radio van Caïro zeide, dat de eerste „vrije Oostenrijkse brigade" is gevormd in Joegoslavië en onder Tito's bevel vecht om deel te nemen aan de bevrijding van Oostenrijk. (Londen, (AP)

WEERKUNDIGE POSTEN IN AFGELEGEN STREKEN.

De internationale conferentie voor de burgerluchtvaart deelde mede, dat de subcommissie voor meteorologische aangelegenheden het voorstel gedaan had tot oprichting van weerkundige posten in afgelegen streken aan de Pool en rond de aequator en tevens van schepen, waarin weerkundige stations gevestigd zijn op bepaalde plaatsen in de Oceaan.

Volgens den Heer J. P. de Bree, technisch adviseur van de K.L.M. in Californië en adviseur van de Nederlandse afvaardiging zullen deze van groot nut voor de Nederlandse luchtvaartlijnen blijken te zijn. Hij zeide, dat het van grote invloed kan zijn bij de weervoorspellingen in afgelegen streken, zowel aan de Pool als bij de Aequator, waar men tot nu toe maar in het duister tastte. Het zal van groot belang zijn bij het maken van plannen voor nieuwe vluchten, het handhaven van de dienstregeling en de veiligheid in de lucht.

Andere sub-commissies zijn tot overeenstemming gekomen waar het betreft détails inzake het gebruik van telefoon, telegraaf, teletype en radio voor de weerkundige dienst.

De sub-commissie voor het onderzoek naar ongelukken, die het probleem moest onttrafelen betreffendde de verantwoordelijkheid voor het zoeken naar vermiste vliegtuigen, heeft bepaald, dat het land waarboven een vliegtuig vliegt ervoor verantwoordelijk is, terwijl de kosten van een dergelijk onderzoek door een internationaal lichaam gelijkelijk zouden moeten worden verdeeld. De Heer De Bree wees op het belang hiervan en zeide, dat dit veel wrijving zou voorkomen.

Deze sub-commissie beval de oprichting aan van internationale onderzoek- en reddingsposten in moeilijk toegangelijke streken.

De Heer De Bree zeide, dat dit een maximum aan voorzorg is voor de veiligheid van de passagiers van vliegtuigen, die gedwongen zouden zijn in ver-verwijderde streken te dalen.

85 MILLIOEN.

Bij de mailsluiting voor kerstpakjes bestemd voor verzending overzee te New York bleek, dat er een totaal van 85 millioen kerstpaketten waren. Dit is de oogst van al de Verenigde Staten tezamen en kan worden vergeleken met ruim 20 millioen verleden jaar. 3022 Vrachtauto's waren nodig om wat buiten New York was aangeboden naar New York te brengen. In totaal was voor verzending een hoeveelheid van 2.678.927 postzakken nodig. „Dit is de grootste enkelvoudige mailverzending der gehele historie", zeide Frank C. Walker, J. N. van der Veen Zeppenfeldts collega te Washington.

BONG KRIJGT HOOGSTE ONDERSCHEIDING.

De Noordamerikaanse luchtheld Richard Ira Bong, een jachtvlieger, heeft de Congres-Medaille van Eer ontvangen. Hij werd door Generaal Douglas MacArthur gedecoreerd. De plechtigheid vond plaats aan de rand van een vliegveld in een stromende regen. Bong is 24 jaar oud. Officieel heeft hij thans 38 neergeschoten vijandelijke vliegtuigen op zijn naam. (Een Noordamerikaanse luchtbasis op Leyte. (AP) 12.12).

DE ZILVEREN KLAROENEN van IEPER.

„Onafhankelijk België schrijft:

Na de bevrijding van de stad Ieper op 6 September jongstleden door de Canadezen en de Polen, werd een traditie terug ingevoerd. Aan de ingang van het Britse gedenkteken, dat zich aan de Meense Poort bevindt, hebben bij avondschemering twee veteranen uit de oorlog 1914—18 met zilveren klaroenen de „Last Post" geblazen, zoals dit sedert 1935, ieder avond tot de intocht der Duitsers, in Mei 1940, werd gedaan.

Deze klaroenen hebben een geschiedenis, en er is misschien ook een legende aan verbonden. De legende zal eerst na de oorlog worden ontsluierd wanneer men zal kunnen veropenbaren hoe deze klaroenen gedurende vier jaar verborgen werden.

Maar hier volgt de geschiedenis. Na de inwijding van het Brits gedenkteken (1928), opgericht ter verering van de nagedachtenis van de 59.000 Britse militairen, die in de salliant van Ieper tijdens de oorlog 1914—1918 gesneuveld zijn en wier graf niet bekend is, werd herhaaldelijk onder de gewelven van het gedenkteken door Britse veteranen de „Last Post" geblazen. Het Brits Legioen, dat de meerderheid dezer oudstrijders groepeet, heeft de voortleving van deze traditie willen verzekeren en met dit doel werd een biezonder fonds „The Menin Gate Fund", gesticht. Een kapitaal van £400 werd door de verscheidene secties bijeengebracht. Op 11 September 1930 werd de eerste gift door de sectie van Wallington gestort en vier jaar later, op 11 September 1934, stortte dezelfde sectie de laatste bijdrage om de verzamelde sommen op het ronde cijfer van £400 te brengen. De overhandiging van de £400 op Pasen 1935, heeft aanleiding gegeven tot een openbare plechtigheid vóór het stadhuis van Ieper waarop majoor Gilbert E. Cohen, chairman van den Surrey British Legion Council, aan burgemeester Collaert de £400 alsmede een sierlijk ingebonden adres met al de namen der schenkers overhandigde. De eerste bladzijde van het adres vermeldt dat deze £400 in Belgische publieke fondsen moeten belegd worden en dat van de interest de mannen moeten bezoldigd worden die iedere avond aan de ingang van het Britse gedenkteken de „Last Post" blazen.

Twee zilveren klaroenen werden aangekocht door het „Last Post Committee" van Ieper, dat het „Menin Gate Fund" beheert en aan twee Belgische veteranen uit de oorlog van 1914—1918 werd opgedragen het appèl der helden te blazen.

Na een vierjarige onderbreking weerklinkt opnieuw onder de gewelven van de „Meensche Poort" de echo der schelle en melancholieke tonen van de „Last Post" en de Ieperlingen voelen zich verlost van de nachtmerrie die gedurende de Duitse bezetting op hun leven heeft gedrukt.

Een Nederlander draagt twee kinderen uit de gevaarlijke zone, terwijl een Britse tank stilhoudt om dekking te bieden tegen de vijandelijke kogels. Dit geschiedt in 's Hertogenbosch, waar de Britten vlammenwerpers moesten gebruiken om de Duitsers te verdrijven, die zich fel verdedig den.